

18:e söndagen efter Trefaldighet

Predikan 2025-10-19

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Vägen till Guds rike

Epistel: 1 Kor. 1:4–8, Guds nåds gåva

Evangelium: Matt. 22:34–46, Det yppersta budet

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för ditt heliga ord och dina sakrament. Tala till oss denna stund om vägen till Guds rike. Skänk oss den helige Ande så att vi tror allt vad ditt ord lär oss, förtröstar på det och lever efter det. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 2:a årg.: Matt. 13:44–46. Skatten och pärlan

Jesus framställde för sina lärjungar denna liknelse:

”Himmelriket är som en skatt som ligger gömd i en åker. En man finner den och gömmer den igen, och i sin glädje går han och säljer allt han äger och köper den åkern.

Himmelriket är också som en köpman som sökte efter fina pärlor. När han fann en mycket dyrbar pärla gick han och sålde allt han ägde och köpte den.”

Dagens texter har i vår evangeliebok rubriken ”Vägen till Guds rike”. Ingenting kan vara viktigare för en människa i detta livet än att veta vilken väg det är som verkligen leder till Guds rike, till himmelen och den eviga saligheten. När man orienterar i naturen och har ett mål som man ska uppnå är det viktigt att ha en bra karta. Om kartan är felaktig uppstår stora problem. Om man inte har någon karta alls blir det också väldigt svårt, särskilt om terrängen är besvärlig.

På liknande sätt är det i det andliga livet. Den enda säkra kartan som finns, har Gud själv givit oss. Det är Bibeln, den heliga Skrift. Den som på allvar följer den kartan kommer också att finna den rätta vägen till Guds rike och till himmelens salighet hos Gud. Men det finns tyvärr många felaktiga kartor. De säljs och sprids överallt. De främmande religionerna har en mängd sådana, t.ex. den indiska vedalitteraturen och den muslimska koranen. Även bland kristna samfund förekommer det tyvärr också felaktiga kartor. Så har t.ex. katolikerna den s.k. traditionen vid sidan av Bibeln. Där finns en mängd utläggningar av påvar, kyrkofäder och andra som i verkligheten inte alls stämmer med Bibelns karta. Det mest vilseledande i denna felaktiga karta är att den säger att människan med sina egna gärningar ska samverka med Gud. Men Bibelns karta säger att den enda rätta vägen är att människan blir salig endast genom tron, utan några gärningar.

Den vanligaste felaktiga kartan bland människor i allmänhet är att man måste utgå från förnuftet. Förnuftet ställs ovanför Bibeln. Ja, Bibelns karta måste korrigeras med hjälp av människans förstånd och hennes egna tankar. När Bibeln lär att Gud är Fader, Son och Ande så säger förnuftskartan att detta är omöjligt. Den vägen ska man inte gå. Istället ska man följa förnuftets väg som säger att Jesus endast kan ha varit en vanlig människa med fel och brister. Men han kan inte var Gud. De som då följer denna förnuftets väg kommer att gå vilse. De kommer aldrig att på denna felaktiga väg lära känna Jesus Kristus som sin Frälsare, och de måste därför gå evigt förlorade.

I predikotexten tar Jesus först bilden av *en skatt som är gömd i en åker*. Denna liknelse syftar på himmelriket, Guds rike. Det är alltså frågan om att finna den rätta vägen till Guds rike. Mannen som hade grävt i åkern och funnit skatten går nu och säljer allt vad han äger för att kunna köpa åkern. Han gjorde säkerligen inget orätt i detta enligt den tidens lagar. Han köpte åkern och grävde upp skatten och gömde den så att ingen annan skulle kunna ta den ifrån honom.

Liknelsen gäller inte vad som är lagligt hos oss idag om någon skulle hitta en skatt. Då är man skyldig att anmäla detta till länsstyrelsen. Staten har då förköpsrätt till fornyfynd som är äldre än 100 år. Man kan då få en viss hittelön eller behålla fyndet om staten inte vill ha det. Men att göra som mannen gjorde skulle enligt våra lagar vara bedrägeri och stöld.

Men mänskliga lagar ändras och är annorlunda i olika tider och i olika länder. I den stora guldrushen i Amerika i mitten av 1800-talet kunde var och en i början utan vidare få behålla vad man hittade. Det kunde vara mycket stora skatter.

På Jesu tid tycks man enligt liknelsen ha haft äganderätt till den skatt man hittade om den fanns nedgrävd i den jord man själv ägde. När mannen i liknelsen hittat skatten grävde han ner den igen och sålde allt för att kunna köpa åkern. Detta var inte oärligt på den tiden. Men själva poängen i liknelsen är att himmelriket är en så ofantligt stor och viktig skatt att man till varje pris ska se till att man behåller skatten och inte förlorar den igen.

Jesus förstärker sedan den första liknelsen genom att berätta en andra liknelse. Här är det en köpman som funnit en mycket dyrbar pärla. En enda sådan pärla skulle göra honom mycket rik. Men för att få äga den pärlan måste han sälja allt vad han ägde. Troligen var det så att köpmannen var expert och förstod att pärlan var mycket dyrbarare än den summa säljaren begärde. Priset var ändå väldigt högt. Därför sålde köpmannen allt vad han ägde för att kunna köpa pärlan. Sett ur ett jordiskt perspektiv gjorde köpmannen en bra affär. Men det viktiga är att förstå att himmelriket är en sådan skatt som är dyrbarare och viktigare än allt annat.

I dessa liknelser berättar inte Jesus *hur det går till* att bli ägare till himmelriket. Han betonar i de två liknelserna endast hur oerhört viktigt det är att få del av den himmelska skatten. Hela Bibelns undervisning om frälsningen handlar om detta. Därför ska vi nu sammanfatta huvudbudskapet i följande punkter.

1. *Med våra egna resurser kan vi aldrig köpa himmelrikets skatt.*
2. *Jesus ensam har förvärvat himmelrikets skatt.*
3. *Gud skänker oss himmelrikets skatt gratis genom ordet och sakramenten.*

1. Med våra egna resurser kan vi aldrig köpa himmelrikets skatt.

I evangelietexten betonar Jesus det dubbla kärleksbudet: ”Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd.” och ”Du ska älska din nästa som dig själv” (Matt. 22:37ff). Jesus säger sedan. ”På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna.” Detta är en sammanfattning av Guds lag. Om vi kunde hålla lagen skulle vi därmed komma in i Guds rike. Många människor tror också att det är möjligt att komma in i Guds rike på lagens väg. Men de har då inte

läst kartan rätt. De har utgått från förnuftets felaktiga karta. Det är som att följa en felaktig väg där man till sist kommer fram till ett stopp där det är omöjligt att passera.

Lagens väg är stängd på grund av syndafallet. Synden i våra hjärtan – arvsynden – är ett sådant förskräckligt tillstånd att Bibeln tydligt förkastar lagen som frälsningsväg. Jesaja skriver: *”Vi är alla orena, alla våra rättfärdiga gärningar är som en fläckad dräkt. Vi vissnar alla som löv, och som en vind sveper våra missgärningar bort oss. Ingen åkallar ditt namn, ingen vaknar för att hålla sig till dig, för du har dolt ditt ansikte för oss, överlämnat oss åt vår missgärning”* (Jes. 64:6). Därför är det alldeles omöjligt för oss att på lagens väg köpa den himmelska skatten. Så länge vi försöker nå kontakt med Gud och bli frälsta med hjälp av lagen och egna gärningar är vi förlorade. Vi är skyldiga att älska Gud över allting och vår nästa som oss själva. Men vi kan inte göra det, hur mycket vi än försöker. Med våra egna resurser kan vi aldrig köpa himmelrikets skatt.

2. Jesus ensam har förvärvat himmelrikets skatt.

Den ende som verkligen har kunnat köpa denna skatt är Jesus. Paulus skriver: *”Men när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt”* (Gal. 4:4f). Jesus sålde bokstavligen allt han ägde för att kunna köpa denna skatt. Han blev föraktad, hånad och till sist dödad på korset. Fastän han av evighet är Guds Son som blivit människa utblottade han sig själv och blev fattig för vår skull. Paulus skriver: *”Han var till i Guds gestalt men räknade inte jämlikheten med Gud som segerbyte, utan utgav sig själv och tog en tjänares gestalt och blev människan lik. När han till det yttre hade blivit som en människa, ödmjukade han sig och blev lydig ända till döden –döden på korset”* (Fil. 2:6ff). Fastän Jesus som gudamänniskan hade kunnat triumfera och visa sin allmakt och härlighet avstod han från detta för vår skull. Istället klädde han sig i tjänarens gestalt. Han tog han på sig alla våra synder och led Guds straff för våra synders skull. På det sättet friköpte Jesus oss från djävulens våld. Därför är den dyrbara skatt som Jesus köper i själva verket hela mänskligheten. Han betalade med sitt liv för att friköpa oss alla. Det är som Luther skriver i förklaringen till andra trosartikeln:

Han har förlösat, köpt och vunnit mig, förtappade och fördömda människa, från alla synder, från döden och djävulens makt, inte med guld eller silver, utan med sitt heliga och dyra blod och med sitt oskyldiga lidande och sin död.

Mannen som avses i Jesu två liknelser är därför först och främst Jesus själv. Han älskar sin fallna mänsklighet så högt att han kommit till jorden för att frälsa våra själar och föra oss in i sitt himmelska rike. Han ser oss som den dyrbara skatt han har kommit för att få som sin egendom. Men hur kan vi som är fallna syndare vara en skatt? Jo, inför Guds kärleksfulla ögon. Gud älskar varje människa. Ingenting är dyrbarare för Gud än vi människor, trots att vi har fallit i synd. Därför säger Jesus: *”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv”* (Joh. 3:16).

Du som lyssnar och många gånger känner dig misslyckad och kanske olycklig. Tänk då på att du är den dyrbara skatt som Jesus har gjort allt för att rädda och få som sin egen. Han har köpt och förlösat just dig såsom den förtappade människa du är i dig själv. Därigenom får du nu vara hans egendom och du får genom honom del av Guds rike och den himmelska saligheten.

3. Gud skänker oss himmelrikets skatt gratis genom ordet och sakramenten.

När vi hör lagens ord blir vi medvetna om vår synd och vårt förtappade tillstånd. Men när vi sedan hör evangeliets ord om att Jesus har dött för alla våra synder och friköpt oss som sin egen dyrbara skatt, då blir vi upprättade, glada och tacksamma. Han skänker ju allt detta gratis och för intet. Han gör det genom ordet och sakramenten. Därför skall dessa medel vara som de allra dyrbaraste skatter för oss.

Gud inbjuder oss att få del av den himmelska saligheten redan här och nu genom **nådemedlen**, d.v.s. genom sitt predikade och lästa ord och genom sakramenten. Han skänker oss i **dopet** syndernas förlåtelse för hela vårt liv. Men sedan skall vi också dagligen tänka på vårt dop så att vi tar det till oss och verkligen lever i dopets nåd. Det gör vi genom att tänka på att dopet är Guds gåva som vi fått av nåd för hela vårt liv. Den gåvan hjälper oss att döda den gamla människan och låter den nya människan uppstå. Men om vi överger Kristus i otro går vi förlorade, om vi inte på nytt kommer tillbaka till honom. Därför skall vi ständigt lyssna på **ordet**, använda oss av avlösningen i **bikten** och så ofta vi kan bruka den heliga **nattvarden**, Kristi sanna kropp och blod, som skänks oss till syndernas förlåtelse.

Även en kristen människas liv är fullt med svårigheter och bedrövelser. Det står att Paulus och hans medarbetare *”styrkte lärjungarnas själar och uppmanade dem att stå fasta i tron.”* De sade också: *”Vi måste gå igenom många lidanden för att komma in i Guds rike”* (Apg. 14:22). Vi behöver därför ständigt förmaning, varning och tröst. Ibland låter Gud oss uppleva stor glädje och frid, men ibland också svåra stunder och prövningar. Då ska vi inte tro att vi är övergivna av Gud, utan tvärtom lita på att han älskar oss och är med oss också i prövningarna och svårigheterna. Varje kristen måste gå igenom sådana prövningar. Vi drabbas av både yttre och inre problem och även lidanden av olika slag. Det är något som hör till det kristna livet. Men just genom dessa svårigheter helgar och renar Gud oss genom sin helige Ande.

Detta sker när vi lyssnar på Jesu trösterika ord. Det är han som söker oss liksom mannen i liknelsen sökte efter skatten och pärlan. Jesus vill att han själv ska vara vår högsta skatt. Om vi bara håller fast vid ordet och sakramenten så leder han oss på rätta vägar för sitt namns skull. Paulus skriver i Romarbrevet: *”Allt som har skrivits tidigare är skrivet till vår undervisning, för att vi ska bevara vårt hopp genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger. Må uthållighetens och tröstens Gud hjälpa er att vara eniga med varandra efter Kristi Jesu vilja, så att ni alla med en mun prisar vår Herre Jesu Kristi Gud och Far”* (Rom. 15:4ff).

Se därför till att du som lyssnar idag tar dig tid att både flitigt läsa Guds ord och ofta besöka gudstjänsterna där du får del av predikan och sakramenten som Guds egen omsorg om just dig. Den lutherska kyrkan har en riktig och pålitlig karta. Den sätter nådemedlen främst därför att de visar den rätta vägen till Guds rike. Dessa saliga medel leder oss in i Kristi rike och bevarar oss där till evigt liv.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte

må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.